

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoP/17/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814210402
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8814210402.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú D. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom pri matke, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, za účasti rodičov PaedDr. O. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. C. XXXX/XX, S. D. H., zast. JUDr. Zuzanou Adamovou Tomkovou, advokátkou, AK NOVİKMEC s. r. o., Rázusova 125, Vranov nad Topľou a S. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. X O. XX/X, S. D. H., zast. JUDr. Stanislavom Kaščákom, advokátska kancelária, ul. 1. mája 1246, Vranov nad Topľou, o zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P 31/2014-114 zo dňa 19.5.2015 v spojení s opravným uznesením č.k. 6P 31/2014-125 zo dňa 4.6.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok v spojení s opravným uznesením v zamietavom výroku a výroku o trovách konania.

II. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) zmenil výživné určené rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 9P/2/2014-16 zo dňa 30. 01. 2014 a to tak, že sa zvyšuje výživné na mal. D. C., nar. XX. XX. XXXX zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 130 Eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky mal. dieťaťa začínajúc dňom 01. 01. 2015. Dĺžne výživné za obdobie od 01. 01. 2015 do 30. 04. 2015 v sume 120 Eur, povolil otcovi uhrádzať v mesačných splátkach po 20 Eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky pod následkom straty výhody splátok. V prevyšujúcej časti návrh matky zamietol.

O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Rozhodnutie odôvodnil cit.: „V danom prípade dospel súd k záveru, že návrh matky je čiastočne oprávnený. Súd zvýšil výživné v zmysle jej návrhu na mal. dieťa začínajúc dňom 01. 01. 2015. Zmenu pomerov videl v tom, že od poslednej úpravy výživného síce uplynul len rok, ale počas uvedeného obdobia došlo k opakovaným ochoreniam u mal. D., ktoré vyústili do operačného zákroku a tiež dieťa používa dýchací prístroj z čoho je zrejmé, že zdravotný stav maloletej je skutočne nepriaznivý. Matka ma zvýšené výdavky nie len s úhradou antibiotík ale aj doplnkov výživy, ako sú probiotiká a lieky na podporu imunity. Tiež ma výdavky s úhradou cestovného na odborné vyšetrenia. Využíva k tomu pomoc

starých rodičov. Navyše v dôsledku PN matky došlo k podstatnému poklesu jej príjmu, keďže poberá len nemocenské dávky.

U otca sa podstatným spôsobom príjem nezvýšil, nepribudla mu ďalšia vyživovacia povinnosť. Vychádzajúc z jeho súčasného príjmu mal súd za to, že takto zvýšené výživné je toho času primerané schopnostiam a možnostiam otca. Navyše otec sa nebráni sprevádzaniu matky na jednotlivé odborné vyšetrenia v dôsledku čoho by sa matke znížili výdavky spojené s prepravou a chce sa podieľať polovicou na úhrade výdavkov za lieky. Otcovi nemožno uprieť právu na zadováženie si vlastného bývania a zariadenie domácnosti po rozvoze. Doposiaľ býval v 3-izbovom byte rodičov, kúpou získal do vlastníctva 2-izbový byt, čím by malo dôjsť k zníženiu výdavkov spojených s bývaním, spláca však hypotekárny úver.

V prevyšujúcej časti súd návrh matky zamietol.

Dlžné výživné za obdobie od 01. 01. 2015 do 30. 04. 2015, t. j. 4-krát po 30,- EUR v celkovej sume 120,- EUR, súd povolil otcovi uhrádzať v mesačných splátkach po 20,- EUR spolu s bežným výživným k rukám matky pod následkom straty výhody splátok.“

V zákonom stanovenej lehote podala proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie matka namietajúc, že sa prvostupňový súd dôkladne nezaoberal výdavkami, ktoré otec na pojednávaní zdokladoval. Súd nevezal do úvahy sumu 6102 Eur vyplatenú otcovi ani zdravotný stav mal. D.. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a zaviazal otca na úhradu výživného vo výške 180 Eur mesačne, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Otec navrhol napadnutý rozsudok ako správny potvrdiť.

Kolízny opatrovník poukázal na zmenu pomerov, ktorá nastala a na nepriaznivý zdravotný stav mal. D..

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. a zistil, že rozsudok je vecne správny. Odvolací súd rozhodol o odvolaní postupom podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p., pričom miesto a čas vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli súdu.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil (§ 153 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia uvedeným súdom prvého stupňa.

Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 159 ods. 3 O.s.p., i ust. § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“). Občiansky súdny poriadok v označenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (prekážka res iudicatae - veci rozhodnutej). Zákon však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať. Ust. § 163 O.s.p. výslovne umožňuje zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok, alebo na plnenia v splátkach, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok (clausula rebus sic stantibus). Pritom nie je rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom, alebo o plnenie dohody. Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ustanovení § 78 ods. 1 ZoR. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len

vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Nestačí len úvaha o tom, že je doterajšie výživné neprimerané. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, šlo by vlastne o neprípustné preskúmvanie, či reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Touto zásadou sa musel súd riadiť aj pri rozhodovaní o podanom návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Právne relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu je len to, či sa výrazne, trvale, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávnených, alebo na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 ZoR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Ustanovenie § 78 ods. 1 ZoR predstavuje výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí. Dôvodom pre zmenu rozhodnutia sú všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu určeného výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia sú len tie okolnosti, ktoré sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, t.j. ovplyvnia celkovú situáciu nielen na krátky čas. Relevantnosť zmeny rozhodnutia sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi, významnými z hľadiska vyživovacej povinnosti, tak, ako boli zistené v príslušnom spisovom materiáli, vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu rozhodnutiu. Tým je odôvodnená požiadavka na dôkladné zistenie a opisy skutkovej situácie v rámci konaní o výžive. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 ZoR). Zákon o rodine v ustanovení § 78 ods. 1 vymedzuje kritériá, ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú relevantné

odôvodnené potreby. Na strane povinného sú to schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, získanými skúsenosťami.

Výživné je osobným právom dieťaťa. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné súd určuje podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného súd porovnáva okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia.

Z obsahu spisu, ako aj výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zmenu pomerov v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine posúdil. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena tých okolností na strane oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Od poslednej úpravy pomerov (rok 2014) došlo k zmene pomerov na strane mal. D., keďže sa jej zdravotný stav zhoršil a matka hradí poplatky za antibiotiká, doplnky výživy a probiotiká na podporu imunity. Matka vyčíslila predmetné výdavky na 30 Eur mesačne. Rovnako sumu cestovných nákladov spojených so zdravotným stavom matka vyčíslila na sumu 30 Eur (čl. 59). Zvýšenie výživného o 30 Eur zodpovedá zmeneným pomerom na strane mal. D., predovšetkým jej veku (toho času 4 roky), ako aj majetkovým pomerom, možnostiam a schopnostiam otca. Pri posudzovaní možnosti a schopností otca nie je možné neprihliadnuť na jeho náklady na bývanie za účelom zadováženia si vlastného bývania ako správne konštatuje prvostupňový súd. Uvedené nie je na úkor právu mal. D. podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Stanovené výživné považuje odvolací súd v súčasných pomeroch za adekvátne schopnostiam otca, veku a potrebám maloletej D. s ohľadom na príjem matky (toho času práceneschopná) a jej osobnú starostlivosť. Výška výživného určená súdom prvého stupňa je plne súladná z hľadiskami, ktoré sú uvedené v § 75 ods. 1 veta prvá ZoR. Preto odvolací súd považoval prvostupňovým súdom určené bežné výživné za správne.

Za takejto situácie odvolací súd rozsudok v spojení s opravným uznesením v zamietavom výroku a výroku o trovách konania ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keďže ide o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.